

Nevezük Editnek. Harmincas évei közepén jár. Egyedülálló nő. Csinos, kellemes megjelenésű, de kissé bizonytalan, és nonverbális kommunikációja segítséget kérő. Semmi csoda ebben: pszichológusnál jelentkezett, első találkozásra jött. Beszélgetünk. Elmondja, hogy rokkant nyugdíjban van, mert hasmenése nem bizonyult kezelhetőnek az orvosok szerint. Korábban irodai munkát végzett, iskolai végzettsége felsőfokú. Most otthon tölti napjait. Leginkább a WC köré szervezeten, mert ha jön a hasmenés, akkor bizony sürgősen menni kell. Éppen emiatt nem is tud szabadon közlekedni a városban, sem munkát vállalni. Önértékelésén a beteg lét sokat rontott, feleslegesnek érzi magát, akinek az élete zsákutcába futott. Még hozzá fiatalon, túlságosan is fiatalon.

A betegség történetéről elmondta, hogy évek óta fennáll, az elérhető orvosi kezelési lehetőségeket már kimerítette, végülis klinikai kezelőorvosai javaslatára teljes munkaképességcsökkenést állapítottak meg nála, és 1 éve nyugdíjat kap. Pszichológusnál háziorvosa javaslatára jelentkezett.

Életének legfontosabb eseménye, ami az utóbbi 5 évben történt vele, az édesapja halála volt. Rákban szenvedett. A betegséget türelemmel viselte, betegként nem volt egyáltalán követelőző, zsarnoki az ápolását végző lányával, akihez a betegsége előrehaladtával költözött oda, amikor már gyakorlatilag fekvőbeteg lett. Azt megelőzően saját lakásában lakott. A szülők már korábban elváltak, de normális viszonyban maradtak. Apa és lánya bensőséges, jó viszonyban voltak. Edit szerint apja egyben támaszt jelentő barátja is volt. Úgy érezte, mindenképpen tartozik apjának a gondos ápolással. Kórházba csak az apa állapotának olyan fokú romlása után vonult, amikor már lehetetlenné vált a fájdalmak miatt az otthoni ápolás. De Edit ekkor is naponta bejárt apjához a kórházba, és aktívan részt vett a gondozásában. A halál is Edit karjaiban – ölében érte. Edit szinte rajongott apjáért, a tökéletes ember, a tökéletes férj és a tökéletes apa volt a szemében. Természetesen soha nem érhetett fel hozzá ebben e tökéletességben. Csak egy gyenge utánzat lehetett mellette.

Edit életére kellemesen emlékezett vissza. A szülők közül az apa dolgozott, az anya a családról gondoskodott. Egyedüli gyermek. A válás előtt Edit számára a család nyugodt, biztonságos fészek volt, ami kellemes gyermekkort adott neki. A válás Edit számára nem volt különösebben megterhelő: a szülők maguk között oldották meg a helyzetet, Editet csak annyira vonták be, amennyire feltétlenül szükséges volt. Nem jelentett számára extra megterhelést. A válás után mindkét szülővel megtartotta a jó viszonyt, bár anyjánál lakott. Apjával rendszeresen találkozott. Majdhogynem csak annyit jelentett számára a helyzet, hogy apjához néhány utcányit utaznia kellett, egyébként szinte minden a régi módon folytatódott.

Apja saját munkájában sikeres ember volt, aki határozott, céltudatos módon haladt előre a saját útján, és ugyanezt várta el Edittől is. Edit minden tőle telhetőt meg is tett azért, hogy ne okozzon csalódást apjának. Tanult szorgalmasan, a munkahelyén igyekezett megállni a helyét. Boldogult is ugyanúgy, mint sokan mások: nem volt se rosszabb, se jobb a többiekénél. Megbízható munkaerő, de nem kiugróan sikeres. Nem lett belőle vezető. Apja szavakban ezért soha nem korholta, nem adta jelét elégedetlenségének, de Edit érzett valamit. Valamit, ami azt jelentette, hogy apja nem igazán elégedett vele, többet várna el tőle. De nem mondja, nem mutatja, csak valahogy ott lebeg a levegőben. Egy sajátos kettősségben élt: nyíltan, szavakban kifejezetten azt tapasztalta, hogy apja szereti őt, elégedett vele, bizalmas viszonyban vannak, az apa-lánya viszony mellett még barátok is. De rejtetten, ki nem mondottan érezte, hogy ez nem így van: apja csalódott, nagyobb előmenetelt, sikeresebb karriert várt volna el Edittől. És persze: családot, férjet, gyereket, vagyis önmagának unokát.

Ez bizony konfliktus, kettős kötés, ahogy a szaknyelv mondja. És annál is valamivel több: őszintétlen együttélés, bizonytalanság a saját érzelmekben, a szeretve levésben, az elfogadottságban. És ez mindvégig rejtetten maradt, soha, az apa életében soha nem jutottak el oda, hogy ezt az ügyet rendezhették volna. És akkor meghal az apa, és Edit viszonylag rövid időn belül hasmenéssel jelentkezik orvosánál.

Edit helyzetének megértésében segítségemre volt Alexander elmélete a hasmenés pszichoszomatikájáról. Ehelyütt nem részletezem, csak megemlítem, hogy neoanalitikus megközelítésben magyarázza az emésztőrendszerben jelentkező pszichoszomatikus betegségeket. Kötődik az adni – kapni tudáshoz, a szeretethez. Annak adásához és elfogadásához. Ezen a fonalon kapcsolódik Edit és apja viszonyához. A rejtett demenzió, az elégedetlenség rejtett érzése, amit teljesen elfed a rajongás, a szeretet apa és lánya között. Nem, szó sincs természetesen incesztusról. Sem semmi hasonlóról. Csak egyfajta mesterkéeltségről. Ami a mélyben lappang, és éppen elég ahhoz, hogy Edit nem tudja apját meggyászolni. Hogy ez a gyász munka megakadjon ezen az elfojtott félelmen – dühön – bizonytalanságon. Így már túl sok volt Edit pszichés kapacitásainak. A rejtett elégedetlenséggel még megbirkózott, de a gyással súlyosbítottan már meghaladta erejét. A betegség sietett a segítségére, és mentette meg a pszichés összeomlástól.

Edit 3 évig járt terápiába. Hosszú és meglehetősen nehéz közös munka volt, de ez alatt Edit feldolgozta az ambivalens viszonyt, reálisabban látta apját. Embernek a maga erényeivel és hibáival, és nem a megtestesült tökéletességnek. Meg is tudta gyászolni és ezt követően pszichológiailag is el tudta őt temetni. Önmagát is megtanulta saját jogán látni, és nem apjával összemérve. Mindezek után elmúlt a hasmenése.

Edit megtalálta a saját útját: a rokkant nyugdíját megszüntette, önálló vállalkozásba kezdett a korábitól teljesen eltérő területen. Önmaga életét kezdte élni. De nem elfelejtve apját, hanem emberként és nem szentként őrizve őt az emlékeiben, élete fontos részeként.